

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO NIEMIEC

Dawid Kapral

AWF Kraków 2009

Tir/Dz. T1

Spis treści

.....	11
.....	12
<u>Jak widać na powyższych wykresach Niemcy znajdują się w najczęściej odwiedzanym regionie na Świecie czyli Europie. Na tym kontynencie region Zachodniej Europy w którym znajdują się Niemcy jest na drugim miejscu jeżeli chodzi o przyjazdy turystów. Najczęściej odwiedzanymi subregionami Zachodniej Europy są: Francja, Niemcy oraz Austria.....</u>	<u>12</u>
<u>2.2 PRZYJAZDY.....</u>	<u>12</u>
<u>ROZDZIAŁ V - ZAKOŃCZENIE I WNIOSKI.....</u>	<u>28</u>

WSTĘP

Prezentowana praca składa się pięciu rozdziałów w których autor przedstawia główne zagadnienie dotyczące turystyki. Najważniejsza w danej pracy będzie analiza rynku turystycznego Niemiec. Pierwszy rozdział autor poświęca na wprowadzenie, oraz opis ogólny kraju. Poruszone są takie sprawy jak: klimat, komunikacja czy baza noclegowa. Kolejne rozdziały poświęcone są tematowi wiodącemu, czyli turystyce. Autor poświęca uwagę zarówno turystyce przyjazdowej jak i wyjazdowej, krajowej i zagranicznej. Również ważnym punktem pracy jest znaczenie turystyki niemieckiej dla Polski. Temu zagadnieniu autor poświęca rozdział IV.

ROZDZIAŁ I – WPROWADZENIE

1.1 INFORMACJE OGÓLNE

Niemcy są państwem federacyjnym położonym w Środkowej Europie pomiędzy Morzem Północnym i Morzem Bałtyckim na północy a Alpami na południu. Graniczą na północy z Danią, na wschodzie z Polską, na południowym wschodzie z Czechami, na południu z Austrią i Szwajcarią a na zachodzie z Francją, Belgią, Luksemburgiem i Holandią. Niemcy zajmują obszar o powierzchni 357km², który zamieszkuje 82,6mln ludności. Stolicą państwa jest Berlin, który zamieszkuje 3 417 tys. ludności. Do największych miast należą: Hamburg, Monachium, Kolonia i Frankfurt.

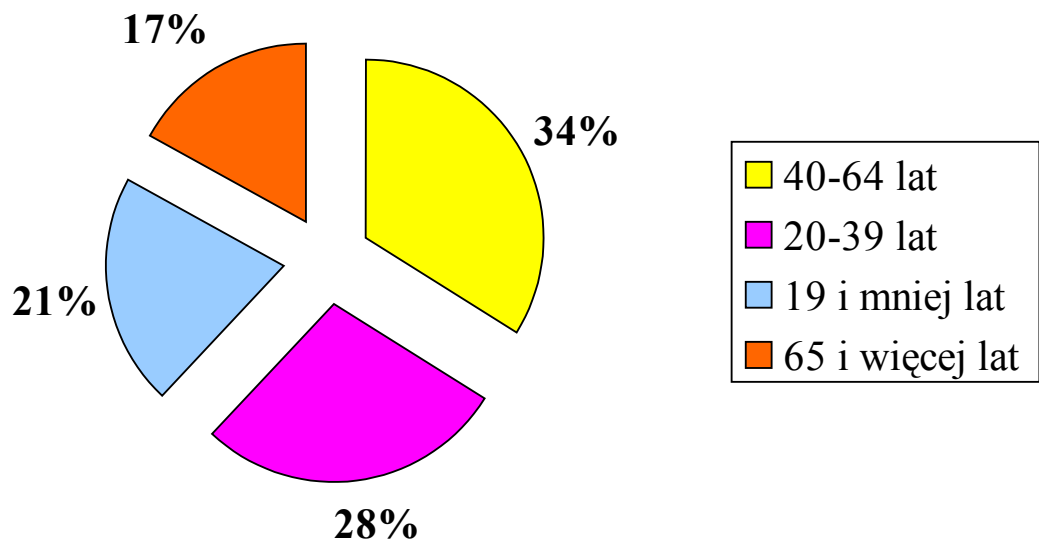

Rysunek 1. Niemcy w Europie

Źródło: <http://www.wikipedia.pl/>

Niemcy są jednym z większych krajów Europy, zamieszkałym przez ponad 82mln ludzi (najwięcej w Europie). Głównymi krainami geograficznymi są: Nizina Niemiecka, Średniogórze Niemieckie oraz Wyżyna Bawarska i Alpy. Państwo niemieckie jest bardzo zurbanizowane, w miastach mieszka ponad 85% ogółu ludności. Niemcy stanowią ok. 92% populacji kraju, Turcy ok. 2%, ludność byłej Jugosławii ok. 1%, Polacy, Rumuni, Grecy, Włosi i inni ok. 5%. Niemcy są krajem złożonym z 16 krajów związkowych (landów). „Każdy kraj związkowy posiada swój rząd i parlament. O polityce wewnętrznej i zewnętrznej państwa decyduje parlament federalny (Bundestag), prezydent i rząd federalny na czele z kanclerzem”¹. Z powodu coraz dłuższego przeciętnego trwania życia i małej liczby urodzeń Niemcy należą do społeczeństwa starzejącego się.

STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Wykres 1. Struktura demograficzna Niemiec w 2007 roku

Źródło: Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, GUS, 2007

¹Kruczek Z. 2007. Europa. Geografia turystyczna. Kraków, Wydawnictwo PROKSENIA

Źródło: Fot. Dawid Kapral

Źródło: Fot. Dawid Kapral

Tabela 1. Kraje związkowe, stolica, powierzchnia i ludność

GODŁO	KRAJ ZWIĄZKOWY	STOLICA	POWIERZCHNIA W KM ²	LUDNOŚĆ W TYS.
	Badania- Wirtembergia	Stuttgart	35 752	10,739
	Bawaria	Monachium	70 549	12,488
	Berlin	miasto na prawach landu	892	3,395
	Brandenburgia Źródło: Fot. Dawid Kapral	Poczdam	29 477	2,559
	Brema	miasto na prawach landu	404	663

	Hamburg	miasto na prawach landu	755	1,774
	Hesja	Wiesbaden	21 114	6,075
	Maklemburgia	Schwerin	23 174	1,707
	Dolna Saksonia	Hanower	47 618	7,997
	Nadrenia Północna	Dusseldorf	34 083	18,029
	Nadrenia Palatynat	Moguncja	19 847	4,053
	Sarra	Saarbrucken	2 569	1,050
	Saksonia	Drezno	18 414	4,250
	Saksonia Anhalt	Magdenburg	20 445	2,470
	Szlezwik Holsztyn	Kilonia	15 763	2,833
	Turyngia	Erfurt	16 172	2,335

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [WWW.deutschland.de](http://www.deutschland.de) oraz http://en.wikipedia.org/wiki/States_of_Germany

Rysunek 2. Kraje związkowe Niemiec

Źródło: www.wikipedia.pl

1.2. WARUNKI ROZWOJU TURYSTYKI

1.2.1 Klimat

Niemcy leżą w strefie klimatu umiarkowanego, łagodnego, pozostającej pod wpływem morskich mas powietrza i zachodnich wiatrów. W północnej części kraju klimat jest łagodny i deszczowy a wschodnia część Niemiec wskazuje wyraźne cechy klimatu kontynentalnego z wyższymi amplitudami temperatur i mniejszymi opadami. Łagodny klimat panuje na południu kraju. Średnie temperatury stycznia kształtują się od 1°C na zachodzie do -3°C na wyżynie Bawarskiej, lipca od 16°C na wybrzeżu do 21°C na Nizinie Górnoreńskiej².

²Przewodnik encyklopedyczny po współczesnej Europie. Red. nauk. Z. Drozdowicz. Poznań 2004

1.2.2. Komunikacja

Niemcy stanowią obszar intensywnego ruchu wszystkich środków transportu. Wynika to przede wszystkim z położenia w centrum Europy, dużej gęstości zaludnienia i ogromnego potencjału gospodarczego. W Niemczech występuje bardzo gęsta sieć dróg kołowych, kolejowych, wodnych a także korytarzy lotniczych. Długość linii kolejowych daje temu krajowi 5 miejsce na świecie. Podróżowanie między największymi miastami jest niezwykle sprawne dzięki systemowi połączeń pociągów Intern-City. Turystą podróżującym samochodami służy ponad 227 tys. km dróg międzymiastowych, z czego ponad 11 tys. to autostrady. Drogi wodne mają łączną długość 6900km. Najważniejszą drogą to Ren. Coraz większego znaczenia natomiast nabiera lotnictwo, przede wszystkim Lufthansa, która rocznie przewozi ok. 40mln pasażerów.

1.2.3. Baza noclegowa

Niemcy posiadają bardzo dobrze rozwiniętą bazę noclegową. W obiektach typu hotelowego znajdują się blisko 800tys. pokoi mających blisko 1500tys. miejsc noclegowych. Największe skupiska obiektów noclegowych występują w dużych aglomeracjach i ośrodkach krajoznawczych przede wszystkim w Alpach, Średniogórzu, na wybrzeżach morskich i na pojezierzach

1.3 REGIONY KONCENTRACJI RUCHU TURYSTYCZNEGO

Nawiązując do podziału geograficznego, położenia, klimatu, historii oraz tradycji rozwoju turystyki na terenie Niemiec można wyróżnić następujące regiony turystyczne: **Bawaria, Badania-Wirtembergia, Saksonia, Turyngia, Hesja, Nadrenia-Palatynat, Nadrenia Północna-Westfalia, Saksonia-Anhalt, Brandenburgia, Maklenburgia i Przedpomorze, Dolna Saksonia, Szlezwik-Holsztyn i Hamburg.**

BAWARIA

Stolicą regionu jest **Monachium** – jeden z największych w Europie ośrodków muzealnictwa oraz zabytkowych budowli (pałace magnackie, rezydencja królewska, parki, kościoły z różnych epok, słynne Alte i Neue Pinakoteki, obiekty olimpijskie). Oprócz wspnianiałych budowli turystów w ten region przyciągają międzynarodowe imprezy:

Oktoberfest czyli festiwal piwa oraz karnawałowe ostatki czyli Fasching. Kolejnymi ważnymi miejscami tego regionu to między innymi: **Augsburg** z renesansową kaplicą Fuggerów, **Dachu** czyli pierwszy nazistowski obóz koncentracyjny w Niemczech, **Norymberga** – miasto o zachowanym centrum historycznym czy **Ratyzbona** znana już w czasach celtyckich i rzymskich, stolica biskupstwa, bogata w różnego rodzaju zabytki. Jednak Bawaria to przede wszystkim Alpy ze stacjami sportów zimowych, uzdrowiskami i centrami wypoczynkowymi. W Alpach Bawarskich największa stacja alpejska **Garmisch-Partenkirchen** a także uzdrowisko Bad Wiessee, a w Alpach Algwaskich natomiast **Oberstdorf** ze słynnymi zamkami – Neuschwanstein i Hohenschwangau.

BADANIA-WIRTEMBERGIA

Stolicą regionu jest **Stuttgart** – znajduje się tutaj najstarsza na świecie fabryka samochodów – Daimler-Benz a także bardzo popularne muzeum motoryzacji Mercedesa i Porsche oraz nowoczesna dzielnica Weissenhof zaprojektowana przez Le Corbusiera. Region ten słynie również z uzdrowiska **Baden-Baden**, starego ośrodka chrześcijaństwa **Konstancji** a także miejscowości **Ulm** – gdzie Napoleon odniósł zwycięstwo nad Austriakami.

SAKSONIA

Stolicą regionu jest **Drezno** – miasto które w całości zostało przekształcone we wspaniałą rezydencje w XVIII w. przez królów Polski Sasów. W Dreźnie zachowały się wspaniałe zabytki między innymi: Zwinger. Kolejnym ważnym ośrodkiem tego regionu jest **Lipsk** – miasto o tradycjach handlowych, miejsce klęski Napoleona z upamiętniającym to wydarzenie Pomnikiem Bitwy Narodów. Ważnym miejscem turystycznym są również Góry Połabskie zwane Saską Szwajcarią, które do złudzenia przypominają Góry Stołowe.

TURYNGIA

Stolicą regionu jest **Erfurt** – ośrodek humanizmu z romańsko-gotycką katedrą. Turyngia to kraina historyczna z występującymi licznie zamkami. Obejmuje Las Turyński. Oprócz wcześniej wymienionego Erfurtu ciekawym ośrodkiem jest również **Eisenach** gdzie urodził się J.S. Bach. Nad rzeką Saale leży **Jena**, miejsce zwycięstwa Napoleona nad armią pruską a także miejsce z ogromnymi tradycjami przemysłu optycznego (Karl Zeiss Jena).

HESJA

Kraj położony w obrębie Średniogórza Niemieckiego ze stolicą we **Frankfurcie**. Miasto to ma bogatą tradycję historyczną (gród Franków, miejsce koronacji cesarzy), obecnie jest to miasto niezwykle uprzemysłowione. Znajduję się tu między innymi jeden z największych portów lotniczych w Europie. Najważniejszym zabytkiem jest gotycka katedra koronacyjna. Na wschodzie regionu występują ośrodki krajoznawcze takie jak: **Kassel** i **Fulda**. W pierwszym znajduje się najpiękniejsza rezydencja książęca w Europie – Ottonem, w drugim natomiast – rotunda karolińska w stylu romańskim.

NADRENIA-PALATYNAT

Kraj położony w obrębie Średniogórza Niemieckiego, obszaru silnie zalesionego, mającego znakomite warunki do realizacji funkcji wypoczynkowych. Stolicą regionu jest **Moguncja** – miasto z licznymi katedrami, kościołami, barokowymi kamienicami oraz ratuszem. Z innych miejsc na uwagę zasługują przede wszystkim: **Speyer** z katedrą cesarską, **Rewir** – pierwsza siedziba biskupstwa w Niemczech czy przełomowa dolina Renu (między Koblencją a Bingen).

NADRENIA PÓŁNOCNA-WESTFALIA

Region najbardziej zaludniony i uprzemysłowiony. Znajduje się tutaj słynne zagłębie Rury czyli największy obszar przemysłowy w kraju. W obszarze zagłębia na uwagę zasługują: **Dusseldorf** stolica landu – gdzie odbywają się liczne targi i wystawy, **Dortmund**, **Bochum** czy **Duisburg**. Jeżeli chodzi o turystykę główne znaczenie w tym regionie mają takie miasta jak **Kolonia** – niegdyś główne miasto rzymskie nad Renem (zachowany średniowieczny układ miasta, z największym kościołem chrześcijańskim w Niemczech), **Bonn** czyli dawna stolica RFN z rezydencją książąt Wittelsbachów a także miejsce narodzin Beethovena oraz **Akwizgran** miasto znane jako rezydencja Karola Wielkiego.

SAKSONIA-ANHALT

Region ten turystów przyciąga zabytkowymi miastami. Najważniejsze z nich o stolica **Magdeburg** – ośrodek przemysłowy z zachowanym romańskim klasztorem oraz katedrą gotycką. Na uwagę zasługują również **Wittenberga** z dawną rezydencją elektorów saskich, **Weringerode** z zachowanym kompleksem miasta historycznego oraz **Naumburg** ze słynną katedrą z zespołem rzeźb gotyckich.

BRANDENBURGIA

Najważniejszym miastem w regionie jest **Berlin**, który od roku 1991 pełni funkcję stolicy całych Niemiec. To 3,5mln miasto było rezydencją elektorów brandenburskich a później stolica Prus oraz III Rzeszy. Po II Wojnie Światowej miasto zostało podzielone na Berlin Wschodni i Zachodni. Z tego okresu pochodzą bardzo popularne wśród turystów fragmenty mury które można zobaczyć. Z ważniejszych zabytków miasta to przede wszystkim: Brama Brandenburska (symbol miasta), Muzeum Pergamonu, Muzeum Egipskie. W Berlinie odbywają się również największe targi turystyczne na świecie ITB. Ważnym miastem tego regionu jest również **Poczdam**, gdzie znajduje się dawna rezydencja królów pruskich – zespół pałacowy Sanssouci.

MAKLEMBURGIA

Stolica regionu jest **Schwerin** – stary gród słowiański który później stał się stolicą księstwa. Dla turystów odwiedzających ten region najważniejsze będą warunki naturalne. Silnie rozwinięta linie brzegowa z licznymi wyspami (Uznam, Rugia) i zatokami. Spotkamy tam również charakterystyczne białe wybrzeże klifowe (Wismar) oraz wiele kąpielisk. Dla turystów ważne będą również porty w **Rostocku** i **Stralsundzie**.

DOLNA SAKSONIA

Stolica regionu **Hanower** jest bardzo popularnym ośrodkiem przemysłowo-handlowym. Ważnym ośrodkiem kulturowym jest **Luneburg** z licznymi zabytkami. Miasto to jest również znanym uzdrowiskiem z solankami i borowinami.

SZLEZWIK-HOLSZTYN

Głównym miastem regionu jest Kilonia, która nabrała znaczenia dopiero po budowie portu wojennego w XIX wieku. Obecnie jest popularnym miejscem imprez kulturalnych oraz targowych. Ważne ośrodki to również: Szlezwik – z rezydencją książąt holsztyńskich oraz licznymi zabytkami, Lubeka – która jest głównym miastem Hanzy z zabytkowym ratuszem oraz katedrą i bramą Holsztyńską.

HAMBURG

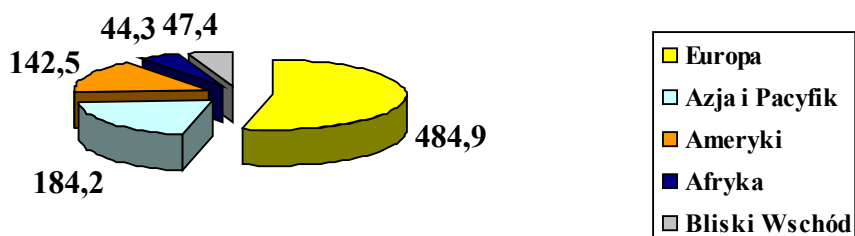
Hamburg jest położony u ujścia Alster do Łaby co umożliwia mu pełnienie głównego portu Niemiec. Miasto znane już było w średniowieczu, jako gród saski oraz siedziba biskupa. Hamburg stał się również centrum handlu hanzeatyckiego. Stał się wielkim i bardzo dobrze rozwiniętym miastem portowym z licznymi zabytkami architektury. Należą do nich liczne kościoły i ratusze. Miasto jest znane jako centrum życia kulturalnego zwłaszcza muzycznego.

ROZDZIAŁ II – RYNEK RECEPCJI TURYSTYCZNEJ NIEMIEC

Dane zawarte w pracy dotyczące niemieckiego rynku turystycznego są zgromadzone i udostępnione przez Federalny Urząd Statystyczny, czyli Federal Statistical Office of German. Informacje znajdują się na stronie: www.tatis.de oraz www.urostat.ec.europa.eu

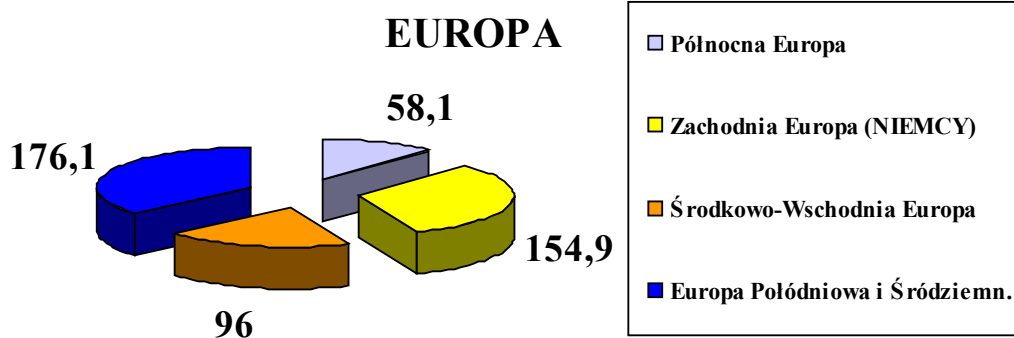
2.1 RYNEK NIEMIEC JAKO CZĘŚĆ ZACHODNIEJ EUROPY W MIĘDZYNARODOWYM RUCHU TURYSTYCZNYM

ŚWIAT

Wykres 2. Przyjazdy turystów zagranicznych na świecie w roku 2007 według regionów UNWTO (w mln)

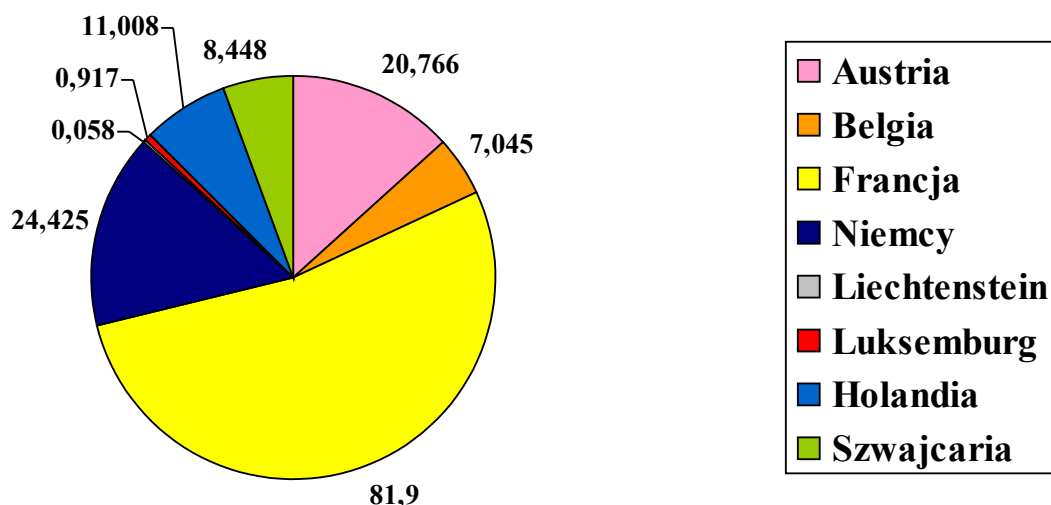
Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://www.intur.com.pl/trendy.htm>

Wykres 3. Przyjazdy turystów zagranicznych w Europie w roku 2007 według regionów UNWTO (w mln)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://www.intur.com.pl/trendy.htm>

ZACHODNIA EUROPA

Wykres 4. Przyjazdy turystów zagranicznych w Zachodniej Europie w roku 2007

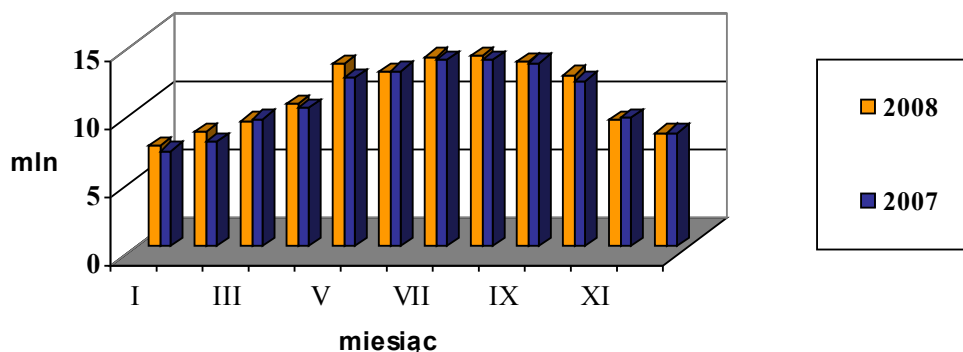
według regionów UNWTO (w tys.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://www.intur.com.pl/trendy.htm>

Jak widać na powyższych wykresach Niemcy znajdują się w najczęściej odwiedzanym regionie na Świecie czyli Europie. Na tym kontynencie region Zachodniej Europy w którym znajdują się Niemcy jest na drugim miejscu jeżeli chodzi o przyjazdy turystów. Najczęściej odwiedzanymi subregionami Zachodniej Europy są: Francja, Niemcy oraz Austria.

2.2 PRZYJAZDY

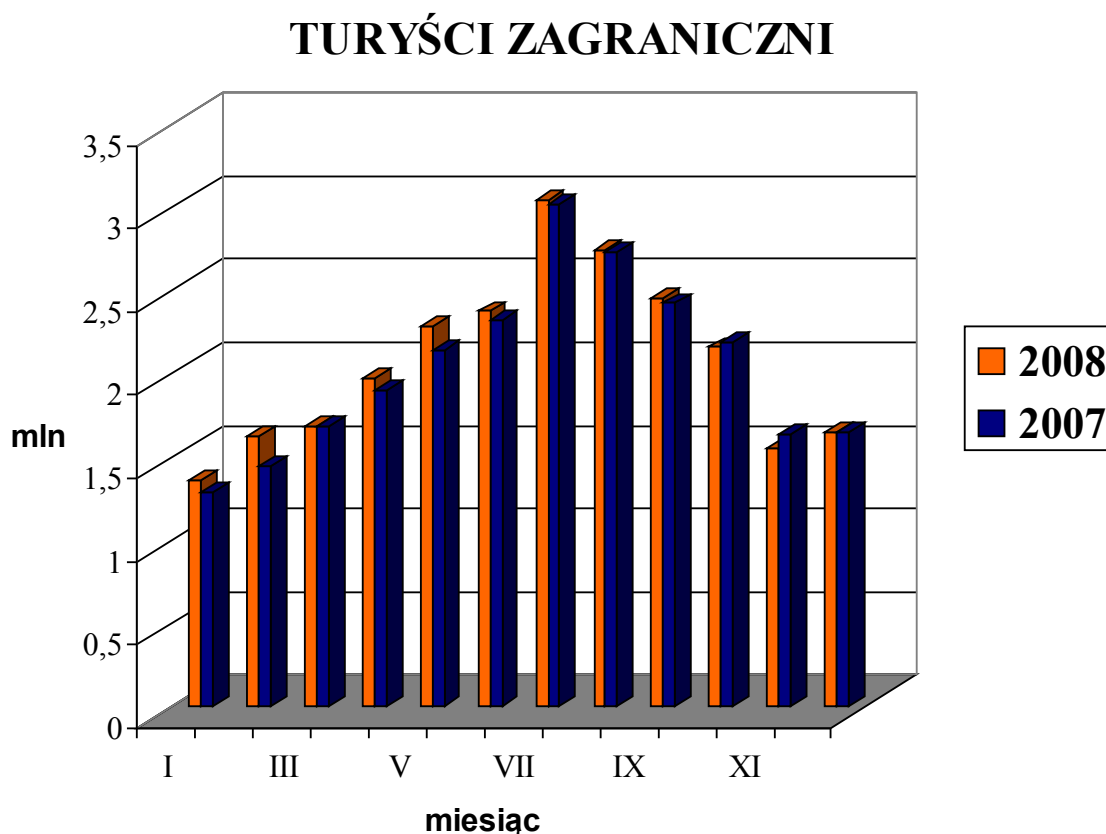
TURYŚCI OGÓŁEM

Wykres 5. Przyjazdy turystów do Niemiec w latach 2007-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.statistik-portal.de/Statistik-Portal/en/en_zs15_bund.asp

Jak wynika z powyższego wykresu w roku 2008 nastąpił wzrost przyjazdów turystów do Niemiec o 2.38%. Wzrost przyjazdów szczególnie można zauważyć w takich miesiącach jak luty, kwiecień czy maj. Najwięcej przyjazdów w roku 2008 prawie 14mln miało miejsce w sierpniu, jest to zmiana w porównaniu z rokiem ubiegłym gdzie najbardziej popularnym miesiącem był lipiec. Jeżeli chodzi o miesiąc najmniej lubiany przez turystów to zarówno 2007 jak i 2008 był to styczeń.

Wykres 6. Przyjazdy turystów zagranicznych do Niemiec w latach 2007-2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.statistik-portal.de/Statistik-Portal/en/en_zs15_bund.asp

Jak widać na powyższym wykresie w roku 2008 nastąpił wzrost przyjazdów turystów zagranicznych o 1,9% w stosunku do roku poprzedniego. W sumie Niemcy w roku 2008 odwiedziło 24,8 mln turystów, co na tle krajów europejskich daje 5 pozycję, natomiast na świecie 7. Najwięcej turystów przyjeżdża do Niemiec w takich miesiącach jak lipiec, sierpień czy wrzesień.

Tabela 2. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych (liczba przyjazdów w mln.)

		2006	2007	Zmiana % 07/06
	Świat ogółem	847,0	903,0	6,6
1	Francja	78,9	81,9	3,8
2	Hiszpania	58,2	59,2	1,7
3	USA	51,0	56,0	9,8
4	Chiny	49,9	54,7	9,6
5	Włochy	41,1	43,7	6,3
6	Wielka Brytania	30,7	30,7	0,1
7	Niemcy	23,5	24,4	3,9
8	Ukraina	18,9	23,1	22,1
9	Turcja	18,9	22,2	17,6
10	Meksyk	21,4	21,4	0,3

Źródło: <http://www.intur.com.pl/trendy.htm>

W 2007 roku Niemcy zajęły 7 miejsce pod względem przyjęcia turystów zagranicznych. W stosunku do roku 2006 nastąpił wzrost o 3,9 %. Jednakże istnieje prawdopodobieństwo, iż w roku następnym Niemcy zostaną wyprzedzone przez coraz bardziej popularny rynek turystyki Ukrainy.

2.3 KIERUNKI PRZYJAZDÓW TURYSTÓW

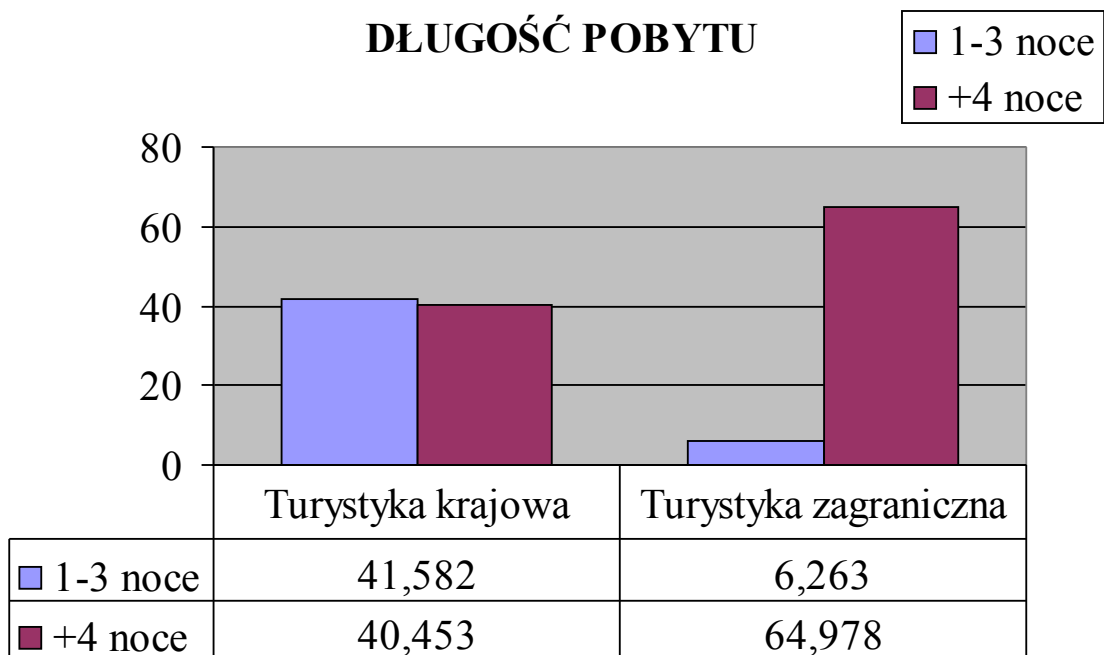
Tabela 3 .Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku (w mln)

KRAJ	2006	Udział w noclegach w %
Holandia	9,1	16,6
USA	4,8	8,8
Wielka Brytania	4,7	8,6
Szwajcaria	3,6	6,5
Włochy	3	5,4
Belgia	2,4	4,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Panorama of tourism Eurostat 2008 str. 49

W 2006 roku Niemcy były najchętniej odwiedzane przez Holendrów. Jeżeli pierwsza trójka krajów od dawna nie uległa zmianie, to coraz większą popularnością kierunek niemiecki cieszy się we Włoszech i w Belgii. Łącznie w 2006 roku turyści zagraniczni odbyli ponad 54mln noclegów.

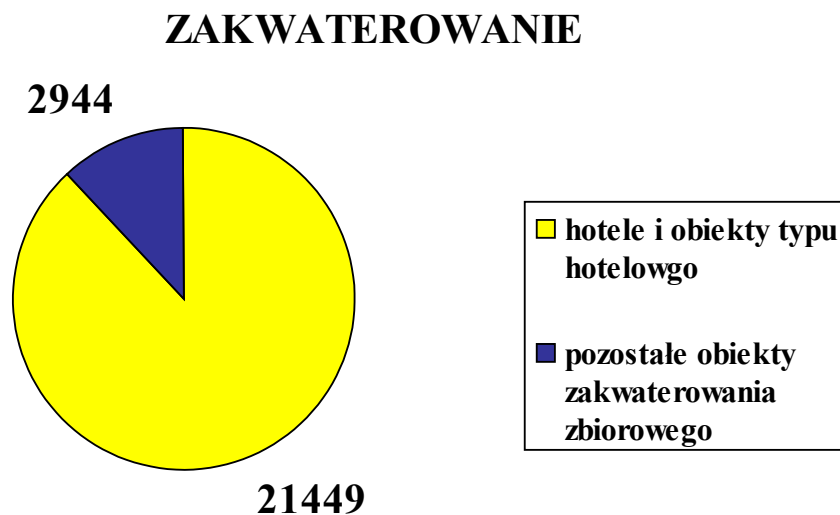
2.4 DŁUGOŚĆ POBYTU TURYSTÓW

Wykres 7. Długość pobytów turystów w Niemczech (w mln).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat 2008 str.54

2.5 MIEJSCE ZAKWATEROWANIA

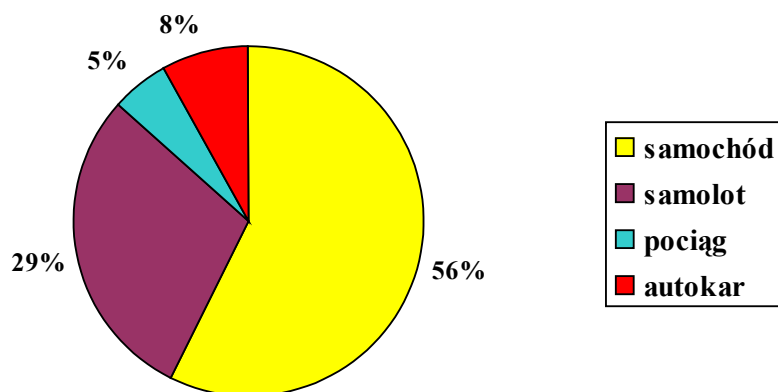

Wykres 8. Liczba w tys. nierezydentów nocujących w obiektach typu hotelowego oraz w pozostałych obiektach w roku 2006 (w mln).

Źródło: Statistics in focus. Theme 4 – 29/2006. More holidaymakers and more holidays.

2.6 ŚRODKI TRANSPORTU

ŚRODKI TRANSPORTU

Wykres 9. Środki transportu turystów.

Źródło: Statistics in focus. Theme 4 – 29/2006. More holidaymakers and more holidays.

W roku 2006 ciągle najbardziej popularnym środkiem transportu jest samochód. Związane jest to niewątpliwie z ogromną ilością w bardzo dobrym stanie dróg i autostrad. Coraz bardziej popularnym środkiem transportu staje się samolot. Swoją wzrost zawdzięcza wygodzie i szybkości podróżowania.

2.7 DOCHODY Z TURYSTYKI PRZYJAZDOWEJ

Tabela 4. Kraje świata o największych wpływach z turystyki zagranicznej (w mld USD)

		2006	2007	Zmiana % 07/06
	Świat ogółem	742	856	15,4
1	USA	85,7	96,7	12,8
2	Hiszpania	51,1	57,8	3,2
3	Francja	46,3	54,2	7,2
4	Włochy	38,1	42,7	2,5
5	Chiny	33,9	41,9	23,5
6	Wielka Brytania	33,7	37,6	2,7
7	Niemcy	32,8	36	0,6
8	Australia	17,8	22,2	12,2
9	Austria	16,6	18,9	4
10	Turcja	16,9	18,5	9,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://intur.com.pl/trendy.htm>

Jak widać na powyższej tabeli Niemcy w roku 2007 osiągnęły wpływ z turystyki wielkości 36mld USD, co daje im 7 pozycję na Świecie. W stosunku do lat poprzednich gdzie wzrost

wpływów był znaczny bo o blisko 12% (związane to było niewątpliwie związane z Piłkarskimi Mistrzostwami Świata w tym kraju) w roku 2007 wyniósł już tylko 0,6%. Jak przewidują eksperci w następnych latach Niemcy nie zanotują jakiegoś ogromnego wzrostu. Turystyka w tym kraju się stabilizuje i w następnych latach zanotuje wzrost o ok. 1,6%.

ROZDZIAŁ III – RYNEK EMISJI TURYSTYCZNEJ NIEMIEC

3.1 WYJAZDY

Tabela 5. Liczba wyjazdów mieszkańców Niemiec 2006 roku (w mln)

Ludność	Liczba wyjazdów	Dochody z turystyki	Wydatki turystów
82 438	57 111	26 091	58 894

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://intur.com.pl/trendy.htm>

3.2 KIERUNKI WYJAZDÓW TURYSTÓW

3.2.1 Kierunki wyjazdów zagranicznych

Rynek turystyczny Niemiec jest największym rynkiem generującym pod względem wyjeżdżających za granice i liczby podróżujących przynajmniej z jednym noclegiem. Według statystyk Niemcy są największym rynkiem generującym dla: Grecji, Włoch, Austrii, Łotwy, Węgier i Holandii.

Tabela 6. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Grecji (w %)

KRAJ	Udział w noclegach w %
Niemcy	21,2
Wielka Brytania	16,7
Włochy	7,5
Francja	6,1
Holandia	5,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat 2008*

Tabela 7. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku we Włoszech (w %)

KRAJ	Udział w noclegach w %
Niemcy	29,6
Wielka Brytania	8,1
USA	7,7
Francja	6,3
Holandia	5,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat 2008

Tabela 8. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Austrii (w %)

KRAJ	Udział w noclegach w %
Niemcy	52,9
Holandia	9,4
Wielka Brytania	5
Szwajcaria	4,6
Włochy	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat 2008

Tabela 9. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Łotwie (w %)

KRAJ	Udział w noclegach w %
Niemcy	12,7
Finlandia	10
Wielka Brytania	9,2
Litwa	7,2
Estonia	7,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat 2008

Tabela 10. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku na Węgrzech (w %)

KRAJ	Udział w noclegach w %
Niemcy	28
Wielka Brytania	7,3
Austria	7,1
USA	5,4
Włochy	4,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat 2008

Tabela 11. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Holandii (w %)

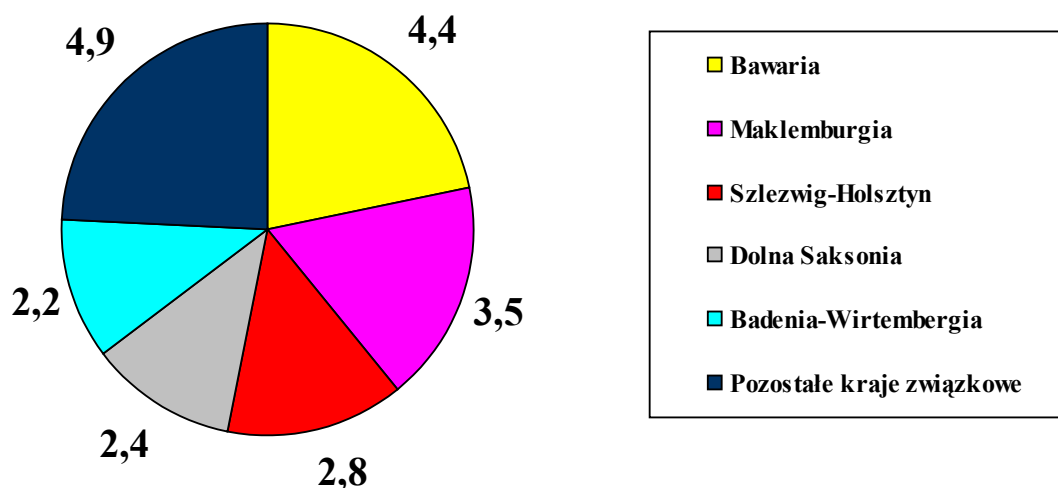
KRAJ	Udział w noclegach w %
Niemcy	39,5

Wielka Brytania	13,9
Belgia	9,5
USA	6,7
Francja	4,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat 2008

3.2.2 Kierunki wyjazdów krajowych

WYJAZDY KRAJOWE

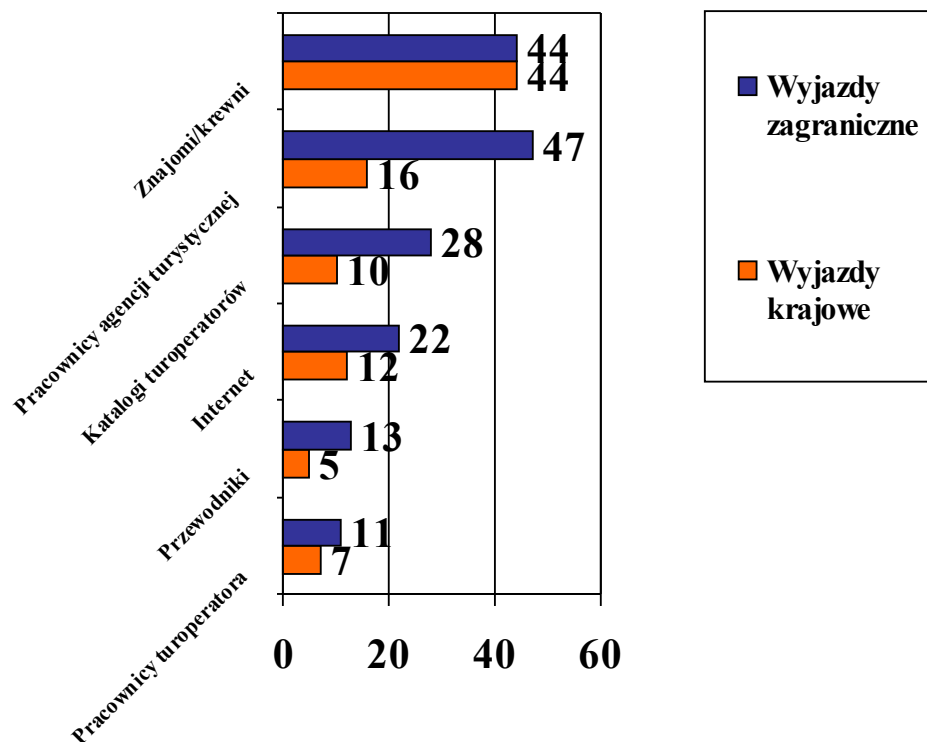

Wykres 10. Kraje związkowe najczęściej odwiedzane w 2005 roku podczas krajowych podróży w czasie wolnym obejmujących 4 i więcej noclegów (w mln)

Źródło: Reiseanalyse Aktuell2005, F.U.R., Hamburg.

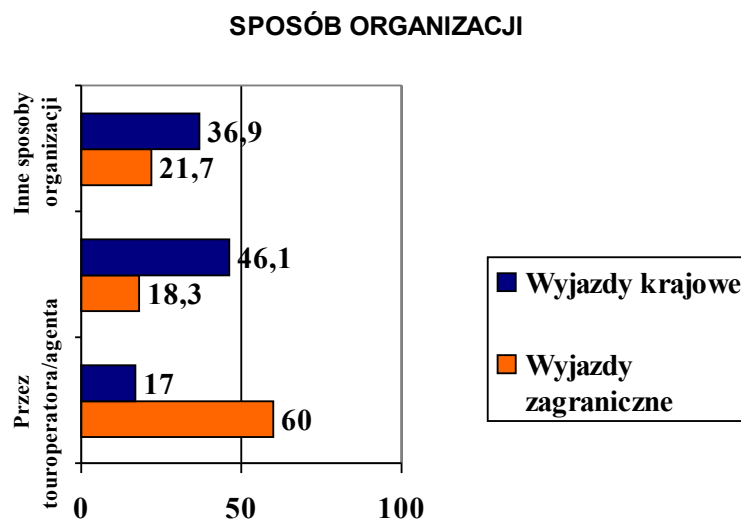
Mieszkańcy Niemiec którzy wyjeżdżają w czasie wolnym na terenie własnego kraju najczęściej podróżują do Bawarii, Meklemburgii, oraz Szlezwigu-Holsztynu. Wśród wymienionych krajów związkowych jeden graniczy z Polską (Meklemburgia) i mógłby być dobrą bazą wypadową do podróży do Polski.

3.3 PROFILE TURYSTÓW

Wykres 11. Źródła informacji podczas planowania głównego wyjazdu krajowego/zagranicznego czasie wolnym w 2005 roku (w %)

Źródło: Reiseanalyse Aktuell 2005, F.U.R., Hamburg.

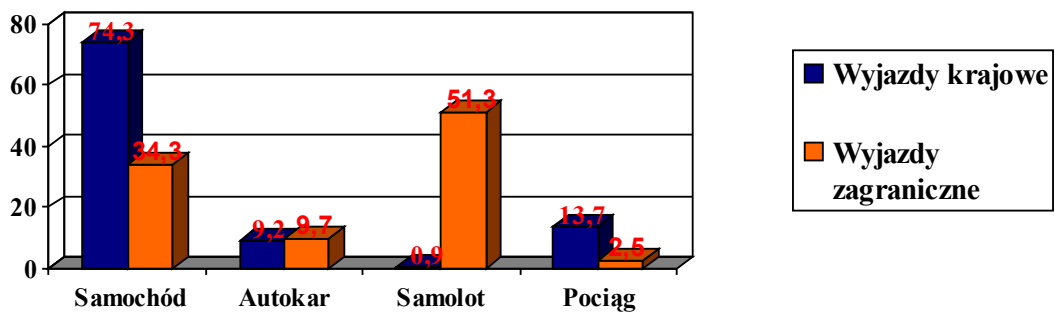

Wykres 12. Podróże krajowe/zagraniczne mieszkańców Niemiec ze względu na sposób organizacji w roku 2005 (w %)

Źródło: Reiseanalyse Aktuell 2005, F.U.R., Hamburg.

3.4 ŚRODKI LOKOMOCJI

RODZAJE TRANSPORTU

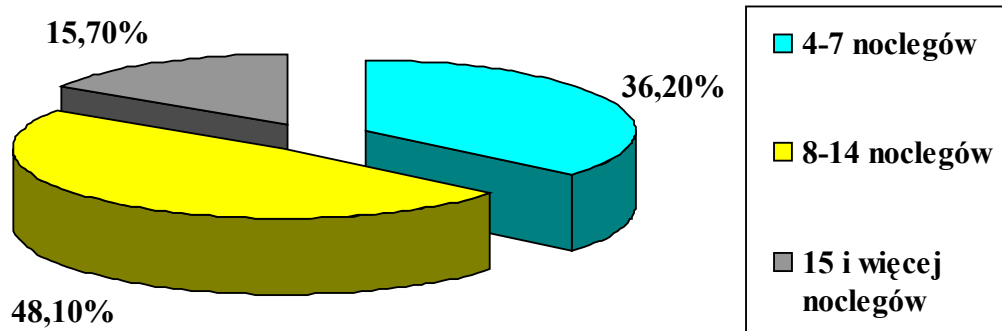

Wykres 13. Środki transportu używane podczas podróży krajowych/zagranicznych przez Niemców w roku 2005 (w %)

Źródło: Reiseanalyse Aktuell 2005, F.U.R., Hamburg.

W 2005 roku Niemcy podróżowali podczas wyjazdów krajowych przede wszystkim samochodami (74%), spowodowane jest to bardzo dobrym stanem dróg oraz dużą ilością autostrad. Pozostałe miejsca nie odgrywają znaczących roli samochodami dłużej podróżowaniu. W wycieczkach zagranicznych głównym środkiem transportu jest samolot (54%) oraz samochód (34,2%). Samochód w podróżach do sąsiednich krajów np. do Polski.

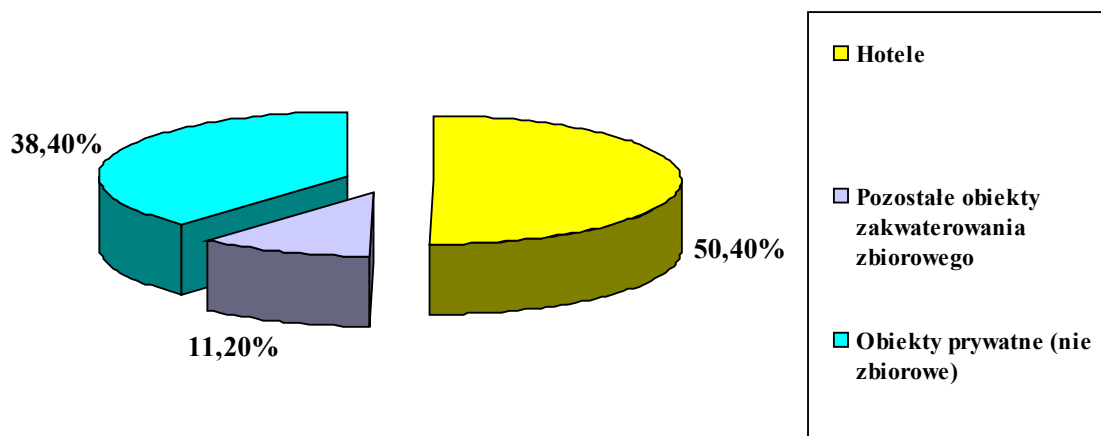
3.5 DŁUGOŚĆ POBYTU

Wykres 14. Podział wyjazdów wypoczynkowych mieszkańców Niemiec ze względu na czas trwania w roku 2001 (w %)

Źródło: Reiseanalyse Aktuell 2005, F.U.R., Hamburg.

3.6 MIEJSCE ZAKWATEROWANIA

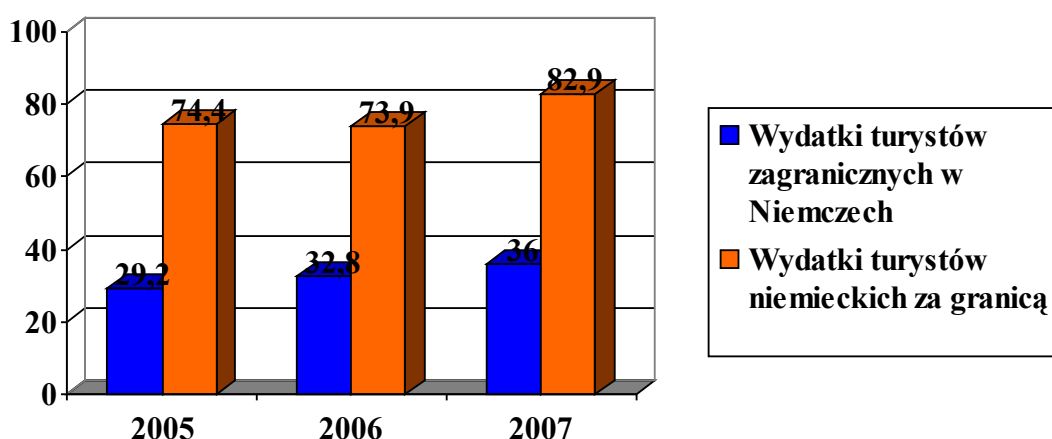
Wykres 15. Podróże mieszkańców Niemiec ze względu na typ zakwaterowania w roku 2001 (w %)

Źródło: Reiseanalyse Aktuell 2005, F.U.R., Hamburg.

3.7 WYDATKI NIEMCÓW NA TURYSTYKĘ

Niemcy są największym pod względem wydatków rynkiem generującym na świecie. Mają silnie ujemny bilans turystyki to znaczy Niemcy wyjeżdżający za granicę wydają znacznie więcej niż turyści zagraniczni odwiedzający ten kraj.

BILANS TURYSTYKI NIEMIEC

Wykres 16. Wpływy/wydatki turystyczne Niemiec latach 2005-2007 w mld USD

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://intur.com.pl/trendy.htm>

Jak widać na wykresie 15 bilans turystyki niemieckiej jest mocno ujemny. Turyści niemieccy za granicą wydają ponad dwukrotnie więcej niż turyści zagraniczni przyjeżdżający do Niemiec. Jak widać tendencja jest wzrostowa, można podejrzewać iż w przyszłości różnica w wydatkach i przychodach będzie jeszcze większa.

ROZDZIAŁ IV – ZNACZENIE RYNKU TURYSTYCZNEGO NIEMIEC DLA POLSKI

4.1 PRZYJAZDY TURYSTÓW NIEMIECKICH NA TLE TURYSTYKI PRZYJAZDOWEJ POLSKI

Tabela 12. Przyjazdy turystów do Polski wg krajów (w tys.)

		2006	2007
	Świat ogółem	15670	14975
1	Niemcy	5440	5470
2	Ukraina	2500	2120
3	Białoruś	1490	1350
4	Litwa	895	715
5	Rosja	710	545
6	Łotwa	315	355
7	Estonia	145	170
8	Czechy	165	165
9	Słowacja	70	70
10	Pozostałe kraje	935	1080

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.intur.com.pl/przyjazd.htm>

4.2 KIERUNKI, Z KTÓRYCH PRZYJEŹDŻAJĄ TURYSŒCI

Tabela 13. Przyjazdy Niemców do Polski wg granic (w tys.)

GRANICA	2004
Wschodnia	202,6
Południowa	2036,9
Zachodnia	31193,3
Morska	482
Lotniska	207,3
Razem	34122,1

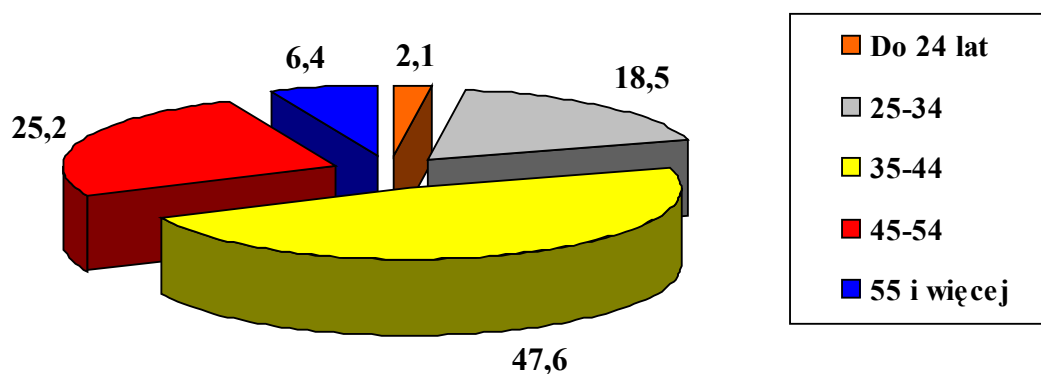
Źródło: opracowanie na podstawie niepublikowanych danych GUS.

Najbardziej uczęszczanym przez turystów niemieckich przejściem granicznym w 2004 roku w Polsce była Łęknica (ponad 10% wszystkich przyjazdów do Polski). Polska jest

niezwykle łatwo dostępnym krajem dla Niemców. Na granicy polsko-niemieckiej jest usytuowanych 38 lądowych przejść granicznych. Dobrze rozwinięta sieć dróg w Niemczech pozwala łatwo do nich dotrzeć. Problemem turystów niemieckich jest natomiast fatalny stan polskich dróg.

4.3 PROFILE TURYSTÓW NIEMIECKICH

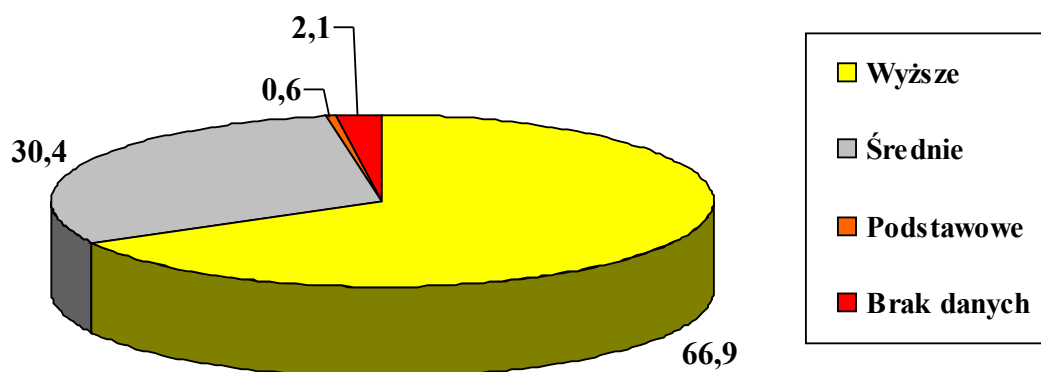
STRUKTURA WIEKOWA

Wykres 17. Struktura turystów niemieckich przyjeżdżających do Polski w roku 2004 wg wieku (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań IT w latach 2001-2004.

WYKSZTAŁCENIE

Wykres 18. Struktura turystów niemieckich przyjeżdżających do Polski w roku 2004 wg wykształcenia (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań IT w latach 2001-2004

4.4 ODWIEDZANE REGIONY

Tabela 14. Udział poszczególnych województw w odwiedzinach Niemców i turystów ogółem w 2004 roku. (w %)

	ODWIEDZANE WOJEWÓDZTWA	OGÓŁ TURYSTÓW	NIEMCY
1	Mazowieckie	25,9	18,4
2	Wielkopolskie	9,7	16,0
3	Dolnośląskie	6,2	10,3
4	Łódzkie	7,7	9,6
5	Pomorskie	5,2	9,2
6	Warmińsko-mazurskie	6,0	7,1
7	Kujawsko-pomorskie	3,6	6,4
8	Zachodniopomorskie	5,0	6,2
9	Śląskie	3,9	4,8
10	Małopolskie	6,9	4,6
11	Lubuskie	1,6	2,7
12	Lubelskie	10,0	2,5
13	Opolskie	1,3	2,5
14	Świętokrzyskie	2,0	2,1
15	Podlaskie	6,2	2,0
16	Podkarpackie	1,9	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań IT w latach 2001-2004.

Stolice dwóch najczęściej odwiedzanych województw są równocześnie najczęściej odwiedzanymi miastami. Na trzecim miejscu plasuje się woj. Dolnośląskie, natomiast, jeżeli chodzi o miasta jest nim Gdańsk. W porównaniu z resztą turystów Niemcy dużo mniej jeżdżą w województwo Lubelskie (tylko 2,5%) na tle ogółu turystów wypadają blisko (10%).

4.5 CELE PRZYJAZDÓW

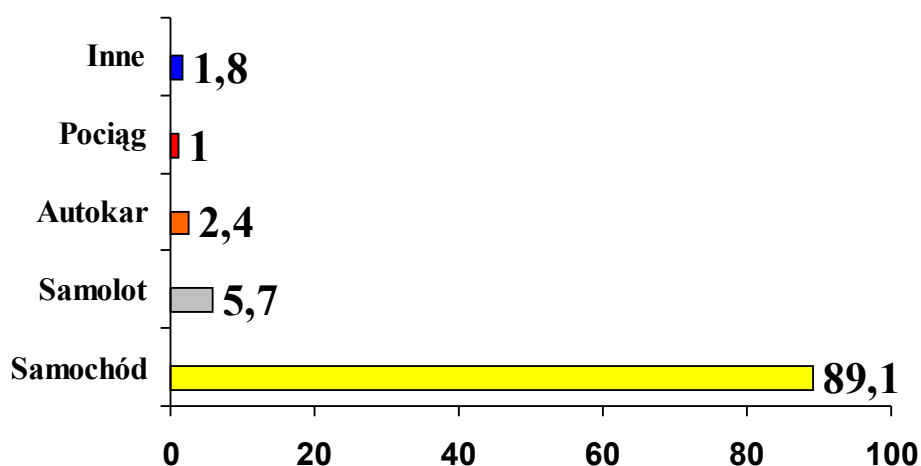
Tabela 15. Podstawowe cele pobytu Niemców przyjeżdżających do Polski oraz ogółu turystów w 2004 roku (w %)

PODSTAWOWY CEL POBYTU	OGÓŁEM TURYŚCI	NIEMCY
Turystyka, wypoczynek	22,2	27,3
Odwiedziny krewnych	20,1	24,1
Cel zdrowotny	1,9	3,1
Interesy	25,2	28,9
Dorywcza praca	2,6	0,0
Zakupy	6,7	1,4
Motywy religijne	0,7	1,3
Odw. w miejscu pochodzenia	0,9	1,9
Tranzyt	11,8	2,1
Inne cele	6,2	7,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań IT w latach 2001-2004.

4.6 ŚRODKI LOKOMOCJI

ŚRODKI TRANSPORTU

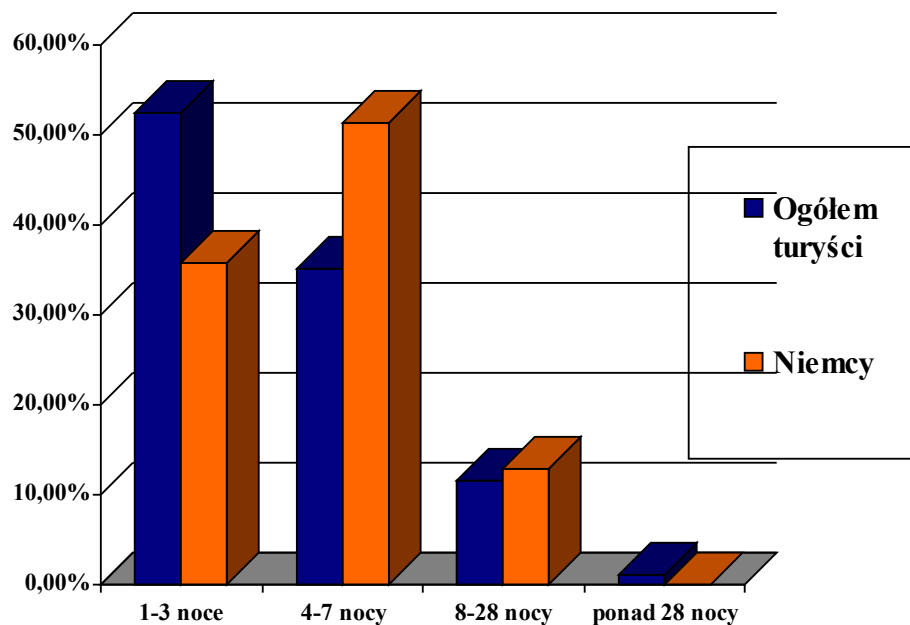

Wykres 19. Środki transportu używane podczas podróży do Polski przez Niemców w roku 2005

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań IT w latach 2001-2004.

W 2005 roku najczęściej używanym środkiem transportu podczas podróży do Polski przez Niemców był samochód. Jest to związane z bardzo dobrym stanem dróg DŁUGOŚĆ Niemczech oraz dobrą możliwością dojazdu do przejść granicznych Polską.

4.7 DŁUGOŚĆ POBYTU

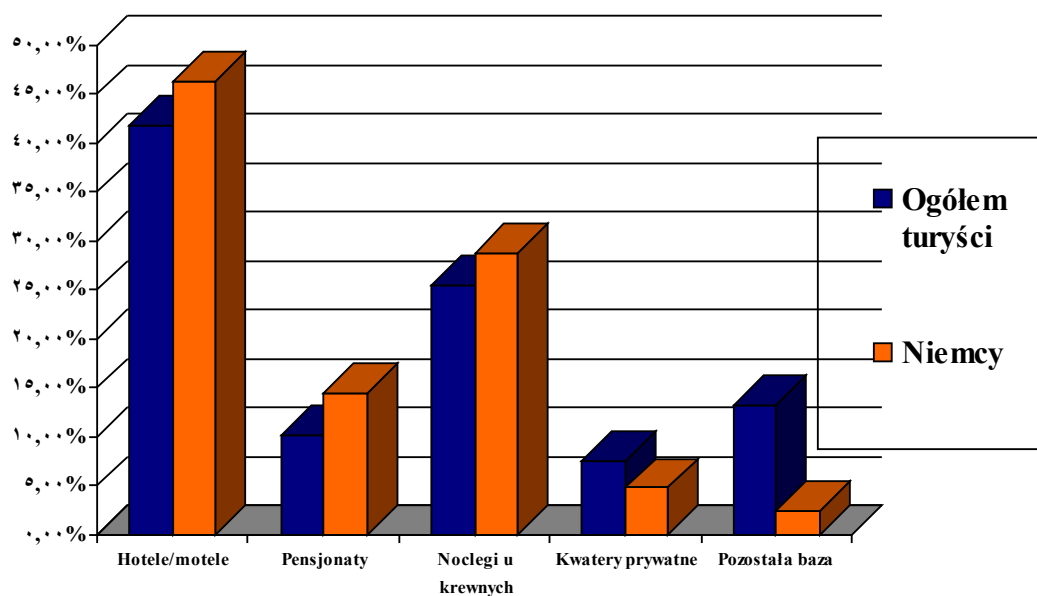

Wykres 20. Struktura długości pobytu Niemców na tle ogółu turystów w roku 2004

(w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań IT w latach 2001-2004.

4.8 MIEJSCE ZAKWATEROWANIA

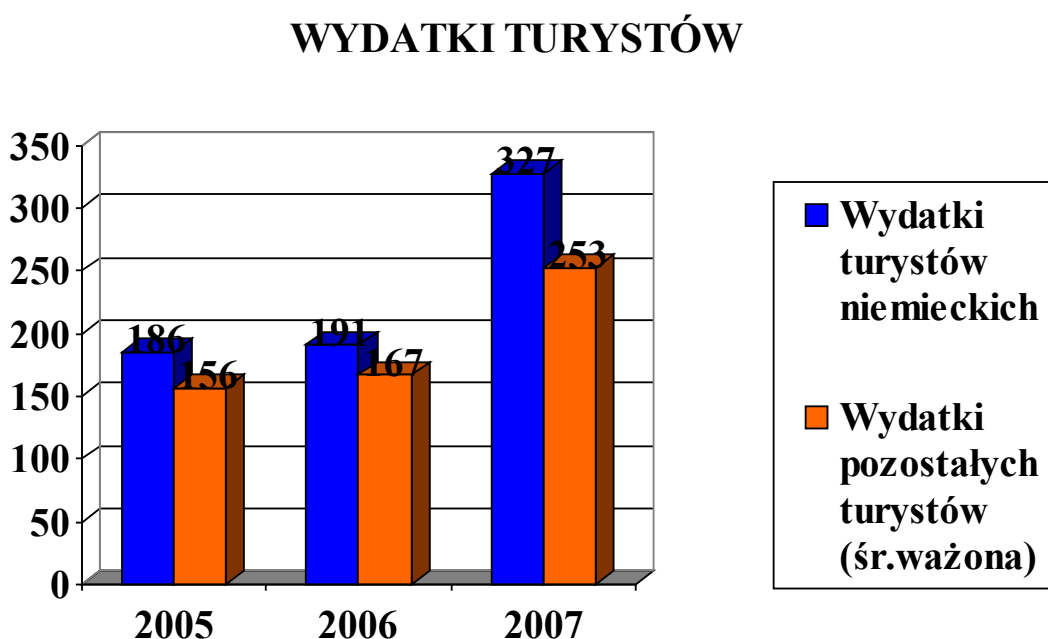

Wykres 21. Główne rodzaje zakwaterowania turystów Niemieckich i ogółu turystów zagranicznych roku 2004 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań IT w latach 2001-2004.

Niemieccy turyści jako bazę noclegową podczas wypoczynku w Polsce wybierali w 2004 roku przede wszystkim obiekty hotelowe lub motelowe (ok. 50%). Na tle ogółu turystów wypadli podobnie, jest to najbardziej popularne miejsce noclegowe. Na drugim miejscu plasują się noclegi u krewnych/znajomych zarówno wśród Niemców jak i ogółu.

4.9 WYDATKI TURYSTÓW NIEMIECKICH

Wykres 22. Wydatki turystów w Polsce na jedną osobę (w USD).

ROZDZIAŁ V - ZAKOŃCZENIE I WNIOSKI

Zamieszczony w pracy materiał analityczny oraz ocena najważniejszych z polskiego punktu widzenia zjawisk na rynku turystycznym Niemiec pozwala na sformułowanie następujących wniosków.

5.1 TURYSTYKA WYJAZDOWA W ZNACZENIU OGÓLNYM

- Pod względem wydatków turystycznych Niemcy są największym rynkiem generującym na Świecie, natomiast ze względu na ilość turystów największym rynkiem europejskim. Z czego wynika, iż Niemcy są państwem wykresów wysoce ujemnym bilansie turystycznym.
- Popyt na podróże w czasie wolnym, na rynku niemieckim jest niezwykle stabilny. Jedną z głównych przyczyn takiego zjawiska jest mentalność niemiecka. Mieszkańcy tego kraju podróżowanie w czasie wolnym traktują jako coś naturalnego czy nawet koniecznego. Nawet zdarzające się wahania koniunktury gospodarczej nie wpływają

znacząco na turystykę. Zmianie ulega jedynie geografia wyjazdów. Niemcy wyjeżdżają bliżej wykresów za mniejsze pieniądze.

- Od wielu lat najważniejszym obszarem recepcyjnym Niemiec pozostają kraje basenu Morza Śródziemnego. Najbardziej popularne kierunki wyjazdów to: Włochy, Grecja, Hiszpania czy Węgry. W ostatnich kilku latach tradycyjne miejsca wyjazdów takie jak: Austria, Holandia czy Włochy tracą i prawdopodobnie będą traciły znaczenie na rzecz takich państw jak: Grecja czy Turcja.
- Najpopularniejszymi środkami transportu w wycieczkach krajowych jest ciągle samochód, natomiast jeżeli chodzi o dłuższe wycieczki zagraniczne to najpopularniejszy jest samolot, prawdopodobnie wynika to z dużej liczby wyjazdów organizowanych za pośrednictwem agentów turystycznych i touroperatorów.
- Największe znaczenie jako źródło informacji podczas planowania wyjazdów mają agencje turystyczne oraz krewni i znajomi. W ostatnich latach zauważono również wzrost znaczenia Internetu jako źródła informacji.

5.2 TURYSTYKA WYJAZDOWA W ZAKRESIE WYJAZDÓW DO POLSKI

- W 2007 roku Niemcy były najważniejszym rynkiem emisyjnym dla Polski. Niemcy stanowili ponad 36% wszystkich przyjazdów do Polski.
- Głównymi motywami podróży Niemców do Polski były: przyjazdy wykresów celach turystycznych, interesy oraz odwiedziny krewnych. Pozostałe motywy takie jak: cel zdrowotny czy odwiedziny krewnych występują częściej wykresów Niemców niż wykresów reszty turystów.
- Niemcy zdecydowanie częściej przyjeżdżają na 4-7 dni niż na 1-3 dni. Rzadko zdarzają się dłuższe przyjazdy.
- Turyści niemieccy stanowią najliczniejszą grupę korzystających z obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania. Bardzo często nocują wykresów hotelach lub motelach.
- Wydatki turystów niemieckich ponoszone podczas pobytu w Polsce są znacznie większe niż wydatki pozostałych turystów, średnio o 74USD.

Bibliografia

- Z. Kruczek, Europa. Geografia turystyczna, wydawnictwo Proksenia, Kraków, 2005, s.91-100
- Z. Drozdowicz, Przewodnik encyklopedyczny po współczesnej Europie, Poznań, 2004
- Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, GUS 2007
- Reiseanalyse Aktuell, Hamburg, 2005
- Panorama of tourism Eurostat 2008/Tourism statistic Eurostat, 2008, str.54
- Statistics in focus, More holidaymakers and more holidays, Theme 4 – 29/2006.
- <http://www.wikipedia.pl/>
- WWW.deutschland.de
- http://en.wikipedia.org/wiki/States_of_Germany
- <http://www.intur.com.pl/trendy.htm>
- http://www.statistik-portal.de/Statistik-Portal/en/en_zs15_bund.asp
- <http://www.intur.com.pl/przyjazd.htm>
- <http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xchg/gus>
- <http://www.intur.com.pl/>

Spis rysunków

Rysunek 1. Niemcy w Europie.....	3
Rysunek 2. Kraje związkowe Niemiec.....	6

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura demograficzna Niemiec w 2007 roku.....	4
Wykres 2. Przyjazdy turystów zagranicznych na świecie w roku 2007 według regionów UNWTO (w mln).....	11
Wykres 3. Przyjazdy turystów zagranicznych w Europie w roku 2007 według regionów UNWTO (w mln).....	11
Wykres 4. Przyjazdy turystów zagranicznych w Zachodniej Europie w roku 2007 według regionów UNWTO (w tys).....	12
Wykres 5. Przyjazdy turystów do Niemiec w latach 2007-2008.....	12
Wykres 6. Przyjazdy turystów zagranicznych do Niemiec w latach 2007-2008.....	13
Wykres 7. Długość pobytów turystów w Niemczech (w mln).....	15

Wykres 8. Liczba w tys. nierezydentów nocujących w obiektach typu hotelowego oraz w pozostałych obiektach w roku 2006 (w mln).....	15
Wykres 9. Środki transportu turystów.....	16
Wykres 10. Kraje związkowe najczęściej odwiedzane w 2005 roku podczas krajowych	19
Wykres 11. Źródła informacji podczas planowania głównego wyjazdu krajowego/zagranicznego czasie wolnym w 2005 roku (w %).....	20
Wykres 12. Podróże krajowe/zagraniczne mieszkańców Niemiec ze względu na sposób organizacji w roku 2005 (w %).....	20
Wykres 13. Środki transportu używane podczas podróży krajowych/zagranicznych przez Niemców w roku 2005 (w %).....	21
Wykres 14. Podział wyjazdów wypoczynkowych mieszkańców Niemiec ze względu na czas trwania w roku 2001 (w %).....	21
Wykres 15. Podróże mieszkańców Niemiec ze względu na typ zakwaterowania w roku 2001 (w %).....	22
Wykres 16. Wpływy/wydatki turystyczne Niemiec latach 2005-2007 w mld USD.....	22
Wykres 17. Struktura turystów niemieckich przyjeżdżających do Polski w roku 2004 wg wieku (w %).....	24
Wykres 18. Struktura turystów niemieckich przyjeżdżających do Polski w roku 2004 wg wykształcenia (w %).....	24
Wykres 19. Środki transportu używane podczas podróży do Polski przez Niemców w roku 2005	26
Wykres 20. Struktura długości pobytu Niemców na tle ogółu turystów w roku 2004.	27
Wykres 21. Główne rodzaje zakwaterowania turystów Niemieckich i ogółu turystów zagranicznych roku 2004 (w %).....	27
Wykres 22. Wydatki turystów w Polsce na jedną osobę (w USD).....	28
Spis tabel	
Tabela 1. Kraje związkowe, stolica, powierzchnia i ludność.....	4
Tabela 2. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych (liczba przyjazdów w mln.).....	14
Tabela 3 .Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku (w mln).....	14
Tabela 4. Kraje świata o największych wpływach z turystyki zagranicznej (w mld USD).....	16

Tabela 5. Liczba wyjazdów mieszkańców Niemiec 2006 roku (w mln).....	17
Tabela 6. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Grecji (w %).....	17
Tabela 7. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku we Włoszech (w %).....	17
Tabela 8. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Austrii (w %).....	18
Tabela 9. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Łotwie (w %).....	18
Tabela 10. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku na Węgrzech (w %).....	18
Tabela 11. Noclegi turystów wg krajów w 2006 roku w Holandii (w %).....	18
Tabela 12. Przyjazdy turystów do Polski wg krajów (w tys.).....	23
Tabela 13. Przyjazdy Niemców do Polski wg granic (w tys.).....	23
Tabela 14. Udział poszczególnych województw w odwiedzinach Niemców i turystów ogółem w 2004 roku. (w %).....	25
Tabela 15. Podstawowe cele pobytu Niemców przyjeżdżających do Polski oraz ogółu turystów w 2004 roku (w %).....	25

*Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków.
Oświadczam, że został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczych praw
autorskich*